

Základní škola Otrokovice, Komenského
Komenského 1855, 765 02 Otrokovice
mob.: 734 280 873 e-mail: skola@zvsotr.cz

IČO: 61716413
IDS: 7z6uu6i
www.zvsotr.cz

Č.j.: ZŠOT/ 0644 /2021

V Otrokovicích dne 31.8.2021

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE 2021-2026

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem pro školy. Je součástí školního vzdělávacího programu, který vychází z příslušného rámcového vzdělávacího programu. Vychází z omezených časových, personálních a finančních investic se zaměřením na nejvyšší efektivitu, jasně definuje dlouhodobé a krátkodobé cíle, je naplánována tak, aby mohla být řádně uskutečňována. Přizpůsobuje se kulturním, sociálním či politickým okolnostem i struktuře školy či specifické populaci jak v rámci školy, tak v jejím okolí, respektuje rozdíly ve školním prostředí. Oddaluje, brání nebo snižuje výskyt rizikových forem chování, zvyšuje schopnost žáků a studentů činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí. Má dlouhotrvající výsledky, pojmenovává problémy z oblasti rizikových forem chování. Pomáhá zejména těm jedincům, kteří pocházejí z nejvíce ohrožených skupin (minoritám, cizincům, pacientům či dětem) při zajištění jejich lidských práv a povinností. Podporuje zdravý životní styl, tj. harmonickou rovnováhu tělesných a duševních funkcí s pocitem spokojenosti, chuti do života, tělesného i duševního blaha (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity). Poskytuje podněty ke zpracování Preventivního programu školy.

1. Personální zajištění prevence

Ředitelka školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod.

Výchovný poradce

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Učitelé informují výchovného poradce o případech výskytu agresivního chování ve třídě, signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové), náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči, porušování pravidel soužití ve škole žákem, krádežích ve třídách. Výchovný poradce navrhuje opatření, navrhuje ředitelce školy svolání výchovné komise, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci (adresář sociálních služeb, linku bezpečí, apod.). Jedná se sociálním odborem. Konzultuje problémy s odbornými pracovišti – SPC, PPP.

Metodik prevence

Metodik prevence spoluvytváří Preventivní program školy a podílí se na jeho realizaci. Metodicky vede ostatní pedagogické pracovníky při realizaci preventivních aktivit ve třídách. Má stanoveny konzultační hodiny, ve kterých nabízí pomoc v oblasti primární prevence nejen pedagogickým pracovníkům školy, ale také rodičům. V případě výskytu rizikového chování žáků komunikuje

s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě takového chování a úzce spolupracuje s třídním učitelem žáka. Dále spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice rizikového chování ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci preventivního programu školy.

Pedagogové

V rámci výuky se věnují rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností sociálně patologických jevů, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, zaměřují se na včasné zachycení nežádoucích sociálně patologických jevů, o kterých informují ŠMP a společně navrhuje postup řešení těchto situací, rovněž jsou v kontaktu s výchovným poradcem školy. Na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhuje opatření. Třídní učitel je v kontaktu a komunikuje s rodiči žáků své třídy osobně, prostřednictvím kontaktních deníčků, emailu, telefonu, aplikace Teams, třídních schůzek – osobních či on-line, osobních setkání a dalších možností komunikace.

2. Cíle prevence

Na základě rozboru řešených případů z minulých let a z pohovorů pedagogů jsme došli k poznatku, že je nutné zaměřit se na rozvoj dobrého klimatu ve škole a v třídních kolektivech - prevence šikany, kyberšikany a předcházet záškoláctví. Těchto zvolených cílů lze dosáhnout všeobecnou osvětou, besedami, názornými ukázkami, videi, vysvětlováním a důslednou kontrolou při dohledech, předcházet konfliktům ve škole, provádět osvětu a informovat žáky o riziku a nebezpečí při používání internetu a sociálních sítí.

Chceme napomáhat pozitivnímu sociálnímu chování a rozvoji osobnosti, osvojení základních návyků v oblasti zdravého životního stylu a přispět k prevenci a rozvoji dovedností, které vedou děti a mládež k odmítání všech forem sebezdravosti, projevům agresivity a porušování zákonů.

V možnostech školy je zamezit hlavně krádežím, vandalismu, záškoláctví a omezit projevy špatných vztahů mezi žáky.

a) Dlouhodobé cíle

Účelem činností plynoucích ze školní preventivní strategie je zabránění nebo oddálení a snížení výskytu rizikového chování a zvýšení schopnosti žáků činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí slučitelná s harmonickým rozvojem jejich osobnosti.

K tomu si stanovujeme následující dlouhodobé cíle školní preventivní strategie:

- výchova ke zdravému životnímu stylu
- výchova k respektování smysluplných pravidel školy (například pravidel stanovených školním řádem – záškoláctví, dohodnutých ve třídních kolektivech, vyplývajících ze zásad slušného jednání mezi lidmi)
- výchova k toleranci
- výchova ke kritickému myšlení
- výchova k odolnosti vůči manipulativnímu jednání
- výchova k správnému a bezpečnému pohybu a komunikaci ve virtuálním světě internetu
- výchova k bezpečnému pohybu v rámci dopravních pravidel na všech pozemních komunikacích
- výchova k péči o prostředí, ve kterém žijeme
- zapojení pedagogických pracovníků do preventivních programů
- zapojení rodičů do aktivit školy

b) Střednědobé cíle

- vzdělávání pedagogického sboru v oblasti prevence rizikového chování, například na téma jak minimalizovat šikanu, vedení třídnické hodiny, práce třídního učitele s třídním kolektivem apod.
- posilovat spolupráci uvnitř pedagogického sboru, posilovat dobré interpersonální vztahy
- prohlubovat atmosféru důvěry mezi žáky a pedagogy
- usilovat o kvalitní spolupráci s rodiči žáků
- klást důraz na primární prevenci
- zařazovat kvalitní preventivní programy
- podporovat vhodné aktivity žáků (akce, účast v soutěžích, zájmové kroužky)
- oceňovat dobré výsledky žáků, zveřejňovat jejich úspěchy

c) Krátkodobé cíle

- pravidelně sestavovat školní program prevence rizikového chování, vycházející z dlouhodobých a střednědobých cílů školní preventivní strategie
- realizovat tento školní preventivní program.

Školní preventivní strategie se týká všech subjektů školy – žáků, pedagogů, rodičů i správních zaměstnanců.

Pedagogové:

- dobrá spolupráce mezi pedagogy
- poznatky ze schůzek školního metodika prevence předávat na pracovních poradách všem vyučujícím
- předávání zajímavých informací ze vzdělávacích aktivit ostatním kolegům
- využívat odbornou literaturu a časopisy k prevenci rizikového chování (všichni vyučující)
- podpora vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování dětí vedením školy
- sestavit a přijmout pravidla chování ve třídních kolektivech (TU)
- průběžně sledovat klima třídy a vytipovat žáky s problematickými vztahy (TU)
- využívat vhodného učiva k různým besedám o rizikových jevech (všichni vyučující).

Žáci:

- podporovat aktivity žáků
- zapojit žáky do akcí školy, výzdoby školy, reprezentace školy
- spolupracovat s externími odborníky
- vést žáky k reakcím na informace, akce, podněty
- naučit žáky spolupracovat se ŠMP a VP
- nabídnout žákům účast v kroužcích a mimoškolních zařízeních pro volný čas dětí
- pravidelně oceňovat pozitivní projevy dětí v různých oborech a oblastech: vyzvednout je na jednání pedagogické rady, třídních schůzkách, prostřednictvím školního rozhlasu, na nástěnkách, webu školy, atd.
- vyzdobit si třídy výstupy z projektů, pochválit a vyzvednout snahu i dobré nápady
- účast na prožitkových programech a besedách s externími odborníky.

Rodiče:

- získávat rodiče pro spolupráci se školou (TU, vedení školy)
- informovat rodiče průběžně o činnosti školy, akcích

- dát jim prostor pro vyjádření k práci školy s jejich dětmi
- informovat rodiče o primární prevenci na škole (TU, ŠMP)
- pořádat pravidelné třídní schůzky nebo individuální konzultace (TU)
- seznámit rodiče s webovými stránkami školy
- informovat rodiče o možnostech získávání informací, rad, vysvětlení v oblasti prevence sociálně patologických jevů pomocí internetu
- na třídních schůzkách nabídnout rodičům informativní materiály k problematice primární prevence (ŠMP, TU).

3. Okruhy prevence

- **šikana** – podpora vzájemného poznávání a respektování, komunikace, pravidla třídy, interaktivní hodiny ve výuce, programy spolupracujících organizací, proškolení pedagogů
- **kyberšikana**
- **záškoláctví** – důslednost při omlouvání absence, informace pro rodiče, proškolení pedagogů
- **rasismus, xenofobie** – vyzdvihovat pozitivní sociální zkušenost s jinými etniky, proškolení pedagogů, v hodinách informovat o historii a kultuře různých etnik
- **vandalismus** – interaktivní hodiny ve výuce: vztah k vlastnictví, k majetku, důslednost ve výchovně vzdělávacím procesu školy (školní řád, dozory), besedy s odborníky
- **kriminalita, delikvence** - interaktivní hodiny ve výuce (právo, přešůpek, trestný čin), důslednost ve výchovně vzdělávacím procesu školy (školní řád, dozory, důsledné zamykání tříd, šatních skříněk), besedy s odborníky
- **drogové závislosti** - interaktivní hodiny ve výuce (závislosti, příčiny, důsledky, pomoc), zaměřit se hlavně na negativní vliv alkoholismu a kouření, proškolení pedagogů, besedy s odborníky,
- **sex, HIV/AIDS** – interaktivní hodiny ve výuce (vztahy, vztahy mezi partnery), besedy
- **netolismus** – interaktivní hodiny ve výuce (nebezpečí sociálních sítí, jevy související se zneužíváním sociálních sítí, bezpečná komunikace a pohyb ve virtuálním světě), besedy s odborníky, proškolení pedagogů
- **týraní a zneužívání dětí** – proškolení pedagogů
- **ohrožování mravní výchovy mládeže** – proškolení pedagogů
- **poruchy příjmu potravy** – besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce (zdravý životní styl, vnímání sebe sama, zdravá výživa), proškolení pedagogů

4. Cílové skupiny

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1. - 9. ročníku se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým, se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům a pedagogům bez odborné kvalifikace. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány

k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence, speciální pedagog - logoped.

Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly negativní jevy chování, jako šikana nebo časté konflikty mezi spolužáky. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany.

5. Realizace prevence v jednotlivých ročnících

1.– 2. ročník

Pohádky a články v čítance - ochrana před zneužitím dětí cizími lidmi, vzájemné chování lidí, nebezpečí číhající v přírodě i mezi lidmi, slušné vyjadřování, pomoc starým lidem.

Besedy na daná témata, navazující pracovní listy a různé aktivity – ŠMP a TU.

Scénky ze života rodiny - vztahy mezi rodiči, sourozenci.

Telefon - umět telefonovat, přivolat pomoc.

Školní kulturní akce, chování v divadle.

Scénky - slušné chování, hygiena, ochrana před cizími lidmi.

Trávení volného času – kroužky.

Výtvarné soutěže zaměřené na soc. pat. jevy.

Besedy s Městskou policií, PČR.

3.– 5. ročník

Využití článků v čítance - pomoc druhým, trávení volného času, šikana, alkohol a kouření, možnost scének a komunitních kruhů.

Besedy na daná témata, navazující pracovní listy a různé aktivity – ŠMP a TU.

Školní kulturní akce - chování v divadle, v kině.

Obec - problém vandalismu, články v učebnici, vycházky.

Příroda - vztah k přírodě, chování v přírodě – vycházky.

Výtvarné soutěže zaměřené na soc. pat. jevy.

Tělocvik- zvyšování tělesné kondice, obratnost .

Podpora talentovaných dětí - kroužky, soutěže.

Exkurze do knihovny – trávení volného času.

Besedy s Městskou policií a PČR.

6.– 7. ročník

Vztahy mezi žáky a učiteli - důvěra, vzájemná pomoc, pravidla třídní komunity.

Nebezpečí sociálních sítí a internetu – v hodinách OV, ICT.

Besedy na daná témata, navazující pracovní listy a různé aktivity – ŠMP a TU.

Včasné řešení výchovných problémů se žáky a rodiči.

Nebezpečí zneužívání návykových látek.

Agresivita, vandalismus a xenofobie - v hodinách Ov, D, Z.

Zapojování talentovaných žáků do soutěží a olympiád.

Návštěvy kulturních akcí, výchova žáků ke kulturnímu chování.

Zapojení žáků do mimoškolních aktivit - kroužky, sportovní organizace v obci.

Besedy s Městskou policií a PČR.

8. - 9. ročník

Besedy na daná témata, navazující pracovní listy a různé aktivity – ŠMP a TU.

Agresivita, vandalismus a xenofobie – OV, VZ, D, Z.

Právní vědomí, sexuální výchova, patologické závislosti / kouření, alkohol, jiné drogy, počítače (netolismus), sociální sítě/, záškoláctví – VZ, OV, Ch, ICT, třídnické hodiny.

Zapojování talentovaných žáků do olympiád a soutěží.

Návštěvy kulturních akcí, výchova ke kulturnímu chování.

Zapojování žáků do mimoškolních aktivit.

Den prevence.

Školní projekt „Pomáhejme si“.

Besedy s Městskou policií, PČR.

6. Řešení problémů

Všichni pedagogičtí pracovníci, zejména třídní učitelé, věnují žákům náležitou pozornost, všímají si známek možných problémů žáka, skupiny žáků nebo třídního kolektivu, hledají příčiny a možné cesty nápravy. Jsou v úzkém kontaktu s rodiči a kolegy. V případě potřeby jednájí s rodiči a výchovným poradcem na úrovni výchovné komise, ev. s odbornými institucemi (PPP) nebo státními orgány (sociální odbor, policie).

7. Vyhodnocení preventivní strategie

O programu školní preventista povede průběžné záznamy, s jejichž výsledky bude pravidelně seznamovat vedení školy, ostatní pedagogické pracovníky a rodiče žáků. Vyhodnocení se týká věcné podstaty realizace jednotlivých akcí a aktivit, dává přehled o počtech účastníků, finančních nákladech, schopnosti realizovat jednotlivé programy apod.

Vyhodnocení výsledků uskutečňovaného procesu změn:

- zhodnocení psychosociálního klimatu ve škole, kázně a případně i prospěchu žáků
- zhodnocení posunu v postojích a hodnotových systémech dětí
- zhodnocení výskytu rizikového chování ve škole

Proces změn bude vyhodnocován průběžně a trvale pomocí prostředků, poskytujících zpětnou vazbu. Ty pomohou objevit nedostatky, selhání nebo nereálné nároky programu, což lze poté napravit vypracováním upravené verze pro další období.

Na zpracování se podíleli:

Mgr. Libor Žižlavský – stávající ŠMP

Mgr. Pavlína Frdlíková
ředitelka školy

Mgr. Kristýna Olexová – nový ŠMP